

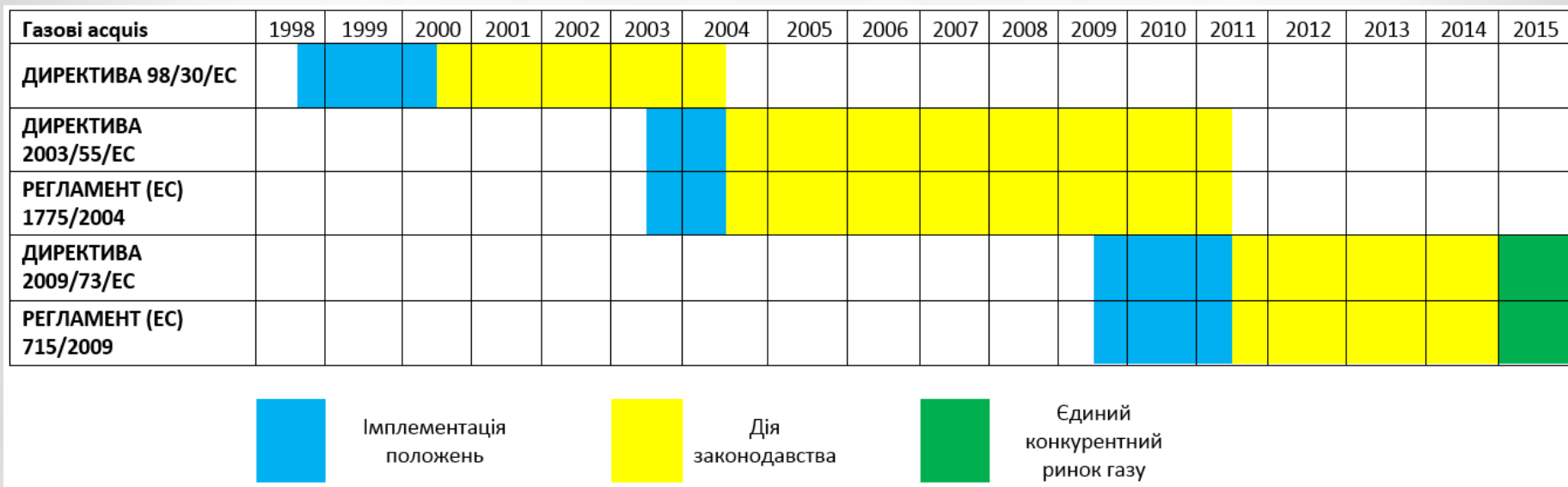
ТОВ «Нафтогазбудінформатика»

**Приєднання України до європейських
регіональних ринків
природного газу**

Л. Уніговський

Київ, 23 жовтня, 2013

Розвиток процесу формування єдиного конкурентного ринку природного газу країнами ЄС

Україна:

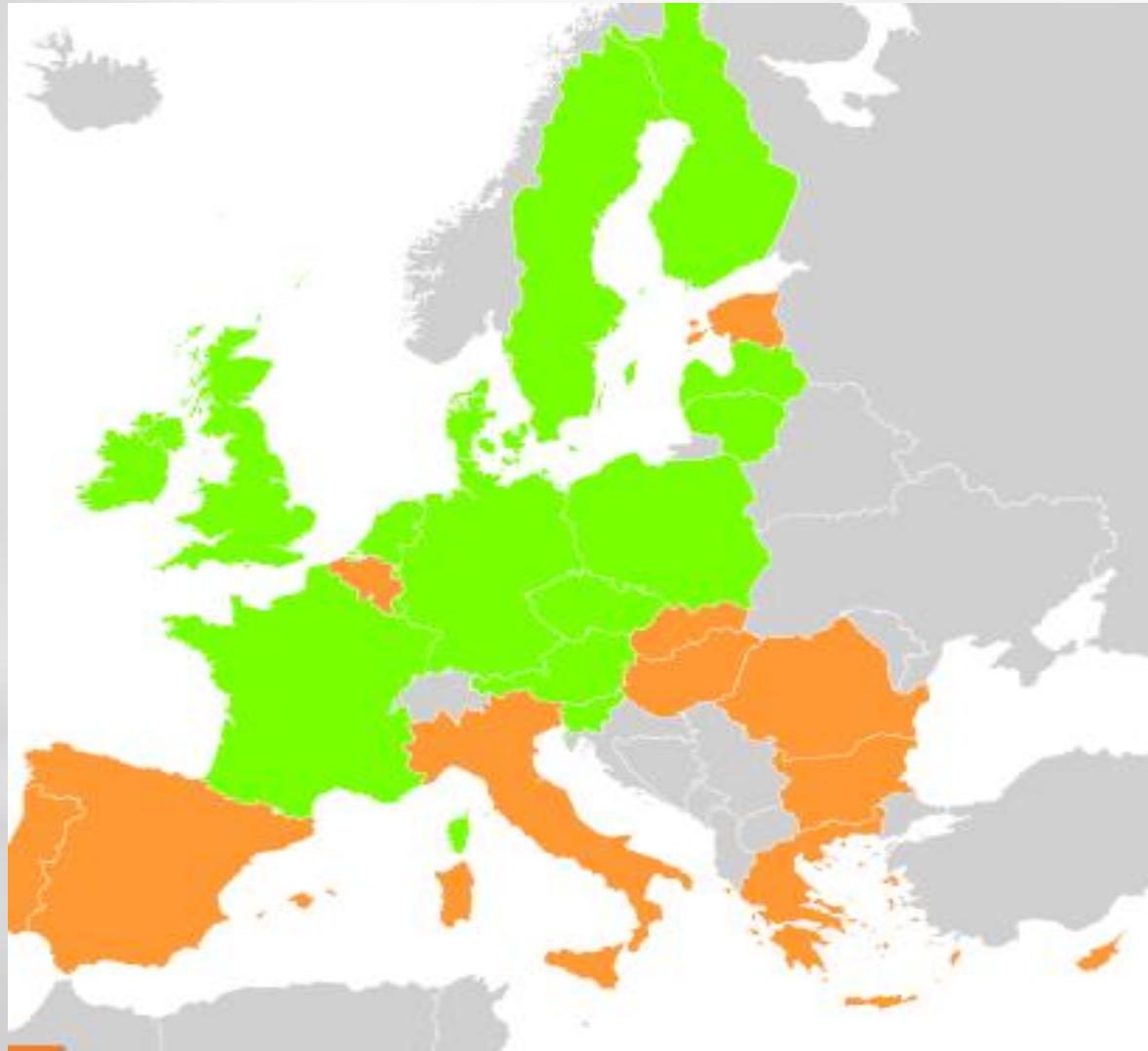
Початок процесу лібералізації газового ринку – 2010 рік

Завершення процесу лібералізації газового ринку - ?

Стан впровадження вимог газових ACQUIS країнами ЄС

- ❖ Практично проти усіх країн-членів ЄС Європейська Комісія порушувала судові позови через невиконання термінів впровадження вимог загальноєвропейського енергетичного законодавства
- ❖ Франція та Румунія не повною мірою виконали вимоги ще так званого другого енергетичного пакету (процедуру проти Франції розпочато ще в 2006 році та повторно 31 травня 2012 року)
- ❖ Після року, що минув з кінцевої дати впровадження вимог Третього енергетичного пакету, низка країн ЄС (Болгарія, Великобританія, Естонія, Кіпр, Литва, Люксембург, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, Фінляндія) не виконали повністю вимог Директиви 2009/73/ЕС
- ❖ Європейська Комісія звернулася до Європейського суду щодо застосування до країн-членів ЄС, що не виконали вимог Третього енергетичного пакету, штрафних санкцій:
 - Великобританія - 148 177,92 євро щоденно за кожну частково впроваджену директиву;
 - Польща - 133 228,8 євро щоденно за часткове впровадження директив;
 - Болгарія - 8 448,0 євро щоденно за кожну частково впроваджену директиву;
 - Естонія - 4 224,0 євро щоденно за часткове впровадження Директиви 2009/73/ЕС та 5 068,8 євро щоденно за часткову впровадження Директиви 2009/72/ЕС.

Стан виконання законодавчих актів про національних регуляторів (2012)

- Регуляторні відомства енергетики є незалежними
- Є стурбованість щодо незалежності енергетичних регуляторів

Етапи розвитку газових ринків

Етап	Характеристика етапу
I Зародження ринку	Слабо розвинена газова інфраструктура. Незначний ринок газу. Кількість учасників обмежена. Обмежена нормативно-правова база.
II Зростання газового ринку	Відбувається розвиток інфраструктури. Зростає кількість учасників ринку. Зростає конкуренція. Потреба у нормативній базі для формування ринку.
III Розвинутий ринок	Добре розвинена інфраструктура. Ринок є близьким до насичення. Кількість учасників велика. Недостатнє використання позитивних факторів конкуренції. Регулювання діяльності природних монополій.
IV Сформований ринок	Активна конкуренція, низька прибутковість. Ефективні ринкові структури, прозоре ціноутворення. Ціноутворення на основі конкуренції.

Джерело: Доповідь Е. Лейрда (менеджера з питань енергетики компанії BP) на семінарі у Мінекономрозвитку РФ.

Український газовий ринок (2012 рік)

Споживання газу – **51** млрд. куб. м*

Видобуток газу – **20,5** млрд. куб. м

Імпорт газу – **33** млрд. куб. м

**Без урахування ВТП і власних потреб*

Незалежні видобувачі – 30

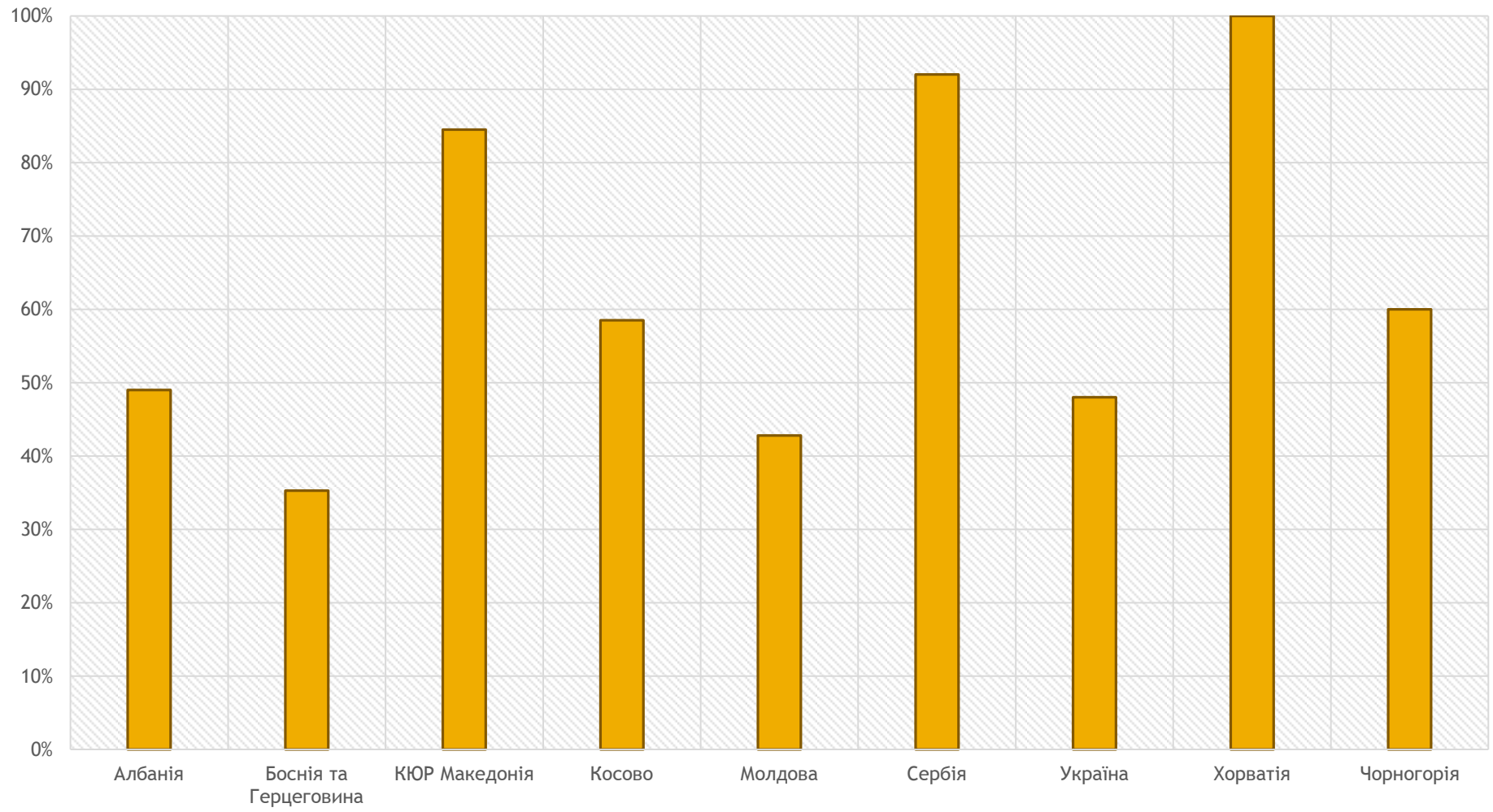
Частка незалежних добувачів у видобутку – 11,5%

Частка незалежних добувачів у споживанні – 4,5%

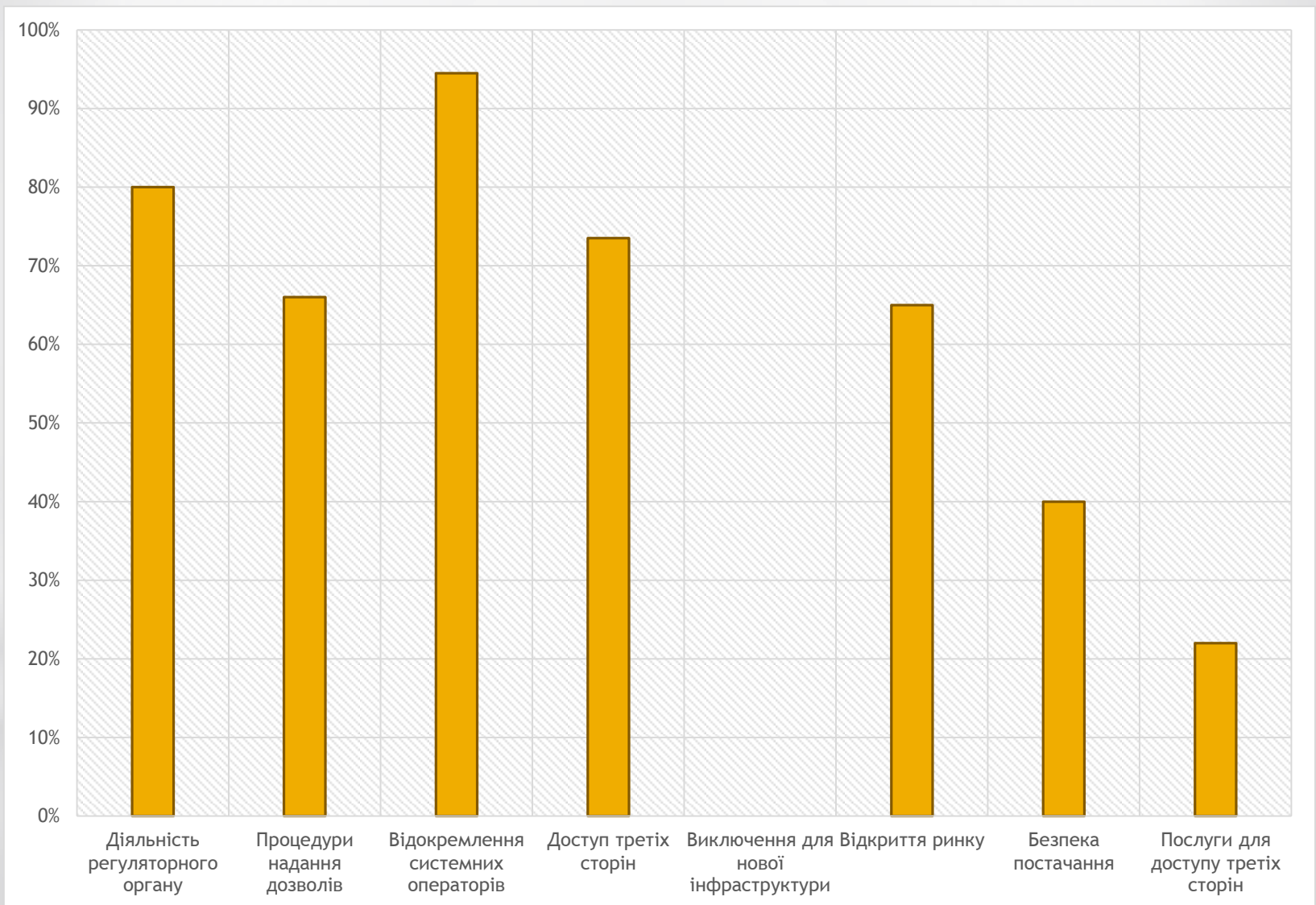
Кількість трейдерів на газовому ринку – близько 170

Одержало ліцензій – близько 400 трейдерів

**СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ НОРМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ГАЗОВИХ ACQUIS
В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО КРАЇН-УЧАСНИЦЬ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СПІВТОВАРИСТВА
(за оцінками Секретаріату Енергетичного Співтовариства, 2013 рік)**

СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛОЖЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ГАЗОВИХ АСQUIS В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ (за оцінками Секретаріату Енергетичного Співтовариства, 2013 рік)

Нормативна база для забезпечення методологічної єдності європейських ринків газу та українського внутрішнього ринку природного газу

ОСНОВНІ ЕТАПИ входження українського газового ринку до європейських газових ринків (наше бачення)

2013

2014

2015

2016

Розробка
Концепції та
програми

Початок транскордонної
торгівлі природним
газом

Початок
функціонування
віртуального
торгового пункту

Перехід на облік газу за
енергетичними
показниками

Розробка та впровадження
необхідної нормативної бази

Карта газового коридору «Північ-Південь»

Транскордонні проекти:

2.1 Польща - Чехія

2.3 Чехія-Словаччина

3.2 Словаччина - Угорщина

4.1 Угорщина - Хорватія

1.9 Польща - Словаччина

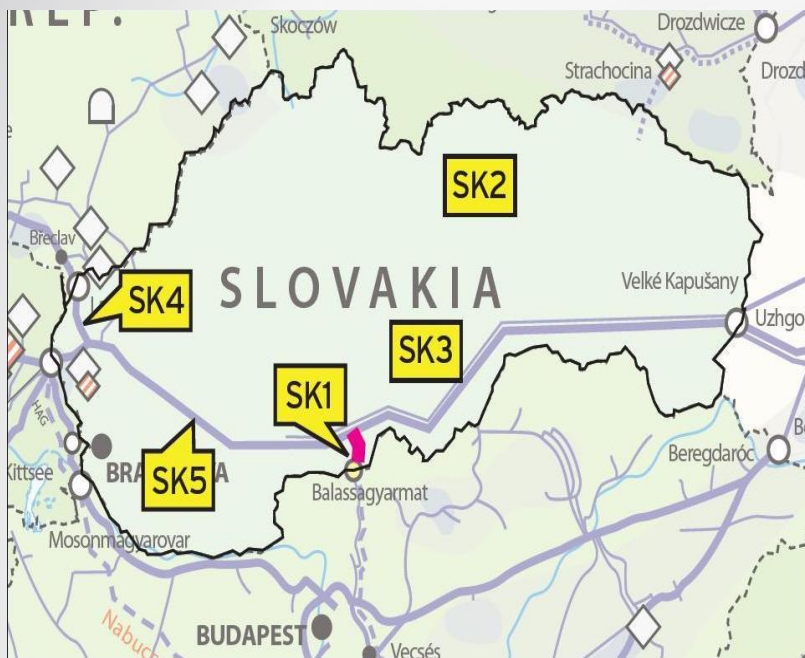
GRI SSE, 2. 12. 2010

V4 регіональне співробітництво в
SoS газ

Угорщина

Газопроводи	Термін введення в дію	Примітки
Газопровод Вечеш-Балассагіармат H1 Vecses-Balassagyarmat pipeline	1Q 2015	Європейський енергетичний план для відновлення. Складова угорського TYNDP (10 – річний план). Виконання залежить від рішення компанії OVIT.
Газопровод Варошфелд-Пуставач H2-Varosfold-Pustavacs-Szobhalombatta pipeline	2Q 2014 2Q 2017	Складова угорської TYNDP. Виконання залежить від рішень Енергетичного офісу Угорщини щодо TYNDP.
Газопровод Вечеш-Пуставач H3-Vecses-Pustavacs pipeline	1-2Q 2017	Виконання залежить від рішення Угорського енергетичного офісу та Єврокомісії щодо Коридору Північ-Південь.
H4 реверсний потік на Угорсько-румунському інтерконекторі H4-Reverse flow on the Hungarian-Romanian interconnection pipeline	2015	Компресорна станція у вузлі Альгіо
H5-Словенсько-угорський інтерконектор H5-Slovenian-Hungarian Interconnector	4Q 2017	Частина угорської TYNDP. Виконання залежить від рішень Енергетичного офісу Угорщини щодо TYNDP.

Словаччина

Газопроводи	Термін введення в дію	Примітки
Інтерконектор Словаччина -Угорщина SK-1	2015	Міжурядова угода від 28.01.11
Інтерконектор Польща-Словаччина SK-2	2017	Стан: підготовка ТЕО
SK-3 Модернізація ГТС відповідно до екологічних норм	2010-2016	
SK-4 Підключення до ПСГ	2011	
Система реверсного потоку в ГТС Єустрім SK-5	2011	: Створення реверсного потоку на кордоні чеської NET4GAS та австрійським оператором ГТС BOG

Зниження вартості створення коридору Північ-Південь за рахунок своп-операцій з використанням української ГТС (на прикладі інтерконектору між Румунією і Угорщиною)

Назва	Без свопу з укр. ГТС	Зі свопом з укр. ГТС
Потужність, ГВт-год / доба	308	245
Діаметр газопроводу, дюймів	36	32
Довжина газопроводу, км	109	109
Потужність компресорної станції, МВт	7,6	5,5
Капіталовкладення, в газопровід, млн. євро	128	111
Капіталовкладення в компресорну станцію, млн. євро	21	17
Операційні витрати, млн. євро / рік	2,8	2,4

Дякую за увагу !